

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 61/15

Luksemburg, 4 czerwca 2015 r.

Wyrok w sprawie C-579/13
P i S / Commissie Sociale Zekerheid Breda,
College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Amstelveen

Państwa członkowskie mogą zobowiązać obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi do pomyślnego złożenia egzaminu z integracji społecznej

Jednak szczegółowe zasady stosowania tego obowiązku nie mogą zagrażać realizacji celów dyrektywy dotyczącej rezydentów długoterminowych

Dyrektywa Unii¹ stanowi, że państwa członkowskie przyznają status rezydenta długoterminowego obywatelom państw trzecich, którzy zamieszkiwali legalnie i nieprzerwanie na ich terytorium przez okres pięciu lat, bezpośrednio poprzedzający złożenie wniosku.

P i S są obywatelkami państw trzecich posiadającymi, odpowiednio od dnia 14 listopada 2008 r. i od dnia 8 czerwca 2008 r., zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego w Niderlandach, wydane na podstawie dyrektywy. Zgodnie z prawem niderlandzkim są one obowiązane, pod rygorem grzywny, złożyć egzamin z integracji społecznej w wyznaczonym im terminie w celu wykazania nabycia umiejętności posługiwania się językiem niderlandzkim w mowie i w piśmie oraz wystarczającej wiedzy o niderlandzkim społeczeństwie. W razie niezłożenia egzaminu w tym terminie wyznaczony jest nowy termin, a kwota grzywny jest każdorazowo podwyższana.

P i S zaskarżyły decyzje zobowiązujące je do złożenia tego egzaminu. Centrale Raad van Beroep (centralny sąd administracyjny, Niderlandy), rozpoznający spór w wyniku odwołania, powziął wątpliwości odnośnie do zgodności obowiązku integracji społecznej z dyrektywą. Zwrócił się on do Trybunału Sprawiedliwości w szczególności z pytaniem, czy po przyznaniu statusu rezydenta długoterminowego państwa członkowskie mogą ustanawiać warunki integracji w formie egzaminu z integracji społecznej sankcjonowanego systemem grzywnien.

W dzisiejszym wyroku Trybunał orzekł, że dyrektywa nie stoi na przeszkodzie nałożeniu obowiązku złożenia egzaminu z integracji społecznej, z tym jednak zastrzeżeniem, że szczegółowe zasady stosowania tego obowiązku nie mogą zagrażać realizacji celów dyrektywy.

Przede wszystkim Trybunał zauważył, że złożenie spornego egzaminu nie stanowi warunku uzyskania ani zachowania statusu rezydenta długoterminowego, lecz wiąże się wyłącznie z kwestią wymierzenia grzywny². Ponadto Trybunał zwrócił uwagę na znaczenie, jakie prawodawca Unii przyznaje środkom integracji. W tej kwestii Trybunał stwierdził, że dyrektywa nie nakazuje ani nie zakazuje państwom członkowskim wymagania od obywateli państw trzecich, aby po uzyskaniu statusu rezydenta długoterminowego spełnili oni obowiązek integracji.

Jeżeli chodzi o zasadę równego traktowania, Trybunał orzekł, że pod względem użyteczności środków integracji, takich jak nabycie znajomości języka, jak i wiedzy o społeczeństwie danego państwa, sytuacja obywateli państw trzecich nie jest porównywalna do sytuacji obywateli danego

¹ Dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz.U. 2004, L 16, s. 44).

² Pytania przedłożone przez sąd krajowy dotyczą wyłącznie obywateli państw trzecich, którzy przebywali legalnie w Niderlandach w dniu wejścia w życie rozpatrywanej ustawy, to jest w dniu 1 stycznia 2007 r. i złożyli wniosek o przyznanie statusu rezydenta długoterminowego w okresie między dniem 1 stycznia 2007 r. a dniem 1 stycznia 2010 r.

państwa członkowskiego. A zatem fakt, że obowiązek integracji społecznej nie został nałożony na obywateli danego państwa członkowskiego, nie narusza prawa obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi do równego traktowania z obywatelami danego państwa członkowskiego.

Nie sposób zresztą kwestionować, że nabycie znajomości języka, jak i wiedzy o społeczeństwie przyjmującego państwa członkowskiego sprzyja wzajemnej interakcji oraz rozwojowi relacji społecznych między obywatelami państwa członkowskiego i obywatelami państw trzecich oraz ułatwia tym ostatnim dostęp do rynku pracy i kształcenia zawodowego.

Jednak szczegółowe zasady wykonania tego obowiązku nie powinny również zagrażać realizacji celów dyrektywy. W tej kwestii Trybunał stwierdził, że należy mieć na względzie w szczególności poziom wiedzy wymagany do złożenia egzaminu z integracji społecznej, dostępność kursów i materiałów niezbędnych do przygotowania się do tego egzaminu, wysokość opłaty należnej z tytułu kosztów zapisu, czy wreszcie szczególne indywidualne okoliczności, takie jak wiek, analfabetyzm lub poziom wykształcenia.

Na koniec, w odniesieniu do grzywny, Trybunał zauważył, że jej maksymalna wysokość osiąga względnie wysoki poziom, to jest 1000 EUR oraz że może być nakładana za każdym razem, gdy termin złożenia egzaminu upływał, a nie został on zdany, i to bez żadnych ograniczeń aż do chwili złożenia egzaminu przez obywatela państwa trzeciego.

Ponadto zainteresowanych obywateli państw trzecich obciążają koszty zapisu na egzamin oraz koszty przygotowań do niego. Jeżeli chodzi w szczególności o koszty zapisu, to ich wysokość wynosi 230 EUR, a obywatele państw trzecich muszą je ponosić za każdym razem, gdy w chwili upływu wyznaczonego terminu zgłaszają się na egzamin z integracji społecznej. W tych okolicznościach zapłata grzywny – oprócz kosztów związanych z egzaminem – może zagrażać realizacji celów dyrektywy, a tym samym pozbawić ją skuteczności (*effet utile*), czego ustalenie należy do sądu krajowego.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793